

Till
Södertälje kommun
Samhällsbyggnadskontoret – Planenheten
151 89 Södertälje
E-post: sbk.plan@sodertalje.se

YTTRANDE

Samråd detaljplan för Del av Håknäs 6:1 m.fl. (Solberga by) (Dnr: JA 2023/000050)

Naturskyddsföreningen i Södertälje-Nykvarn ber härmed att få lämna följande synpunkter på rubricerade samrådsförslag till detaljplan.

Inledning

Vi är i stort sett positiva till detaljplaneförslaget. Föreslagen ny bebyggelse är väl gestaltad och anpassad till områdets karaktär och befintlig bebyggelse. Anpassningen till landskapsbilden är väl genomförd och god hänsyn tas till naturvärden.

Med detta sagt vill vi ändå kommentera några områden. Det rör kommunikationer, ianspråktagande av åkermark och teknisk försörjning.

Kommunikationer: levande landsbygd - till priset av mer bilism

Planbeskrivningen är, enligt vår mening, lite väl positiv vad gäller anpassningen till Översiktsplanen. Planen skriver *"att möjliggöra en utveckling av Solberga bys verksamhet och bygemenskap bidrar /.../ till en levande landsbygd"*. Den skriver också att *"en utveckling av Solberga bys verksamhet ger förutsättningar för en levande landsbygd med attraktiva och livskraftiga lokalsamhällen som är ett av de fyra insatsområdena i strategin. Detaljplanen möjliggör mer arbetstillfällen, bostäder och skolomsorg som i sin tur ger ökat underlag för en förbättrad tillgänglighet med kollektivtrafik. Utökning av Solberga by innebär en utökning av en redan sammanhållen bebyggelse som är en av delstrategierna inom Landsbygds- och skärgårdsstrategin"*.

I själva verket uppfattar vi att området är, och kommer att vara, en ganska isolerad entitet, en bygemenskap, där det enda egentliga bidraget till *"levande"* är (den fysiska) kommunikationen med Järna och Södertälje stad. Det rör sig alltså om bil, cykel och buss. Att det finns tveksamheter är i och för sig inget planförfattarna hymlar med. De skriver *"Att det ska finnas möjlighet till att leva på landsbygden utan att vara beroende av bilen är /.../ en av översiktsplanens målsättningar. Från planområdet finns det närhet till kollektivtrafik dock inte med den närhet och framförallt inte med den turtäthet för att de flesta skulle välja bort bilen."*

Vi håller med om det som nämns om bristande turtäthet. På annat ställe i planbeskrivningen nämns att utbyggnaden av Solberga kan bidra till bättre kollektivtrafik. Situationen utgör en klar *"hönan-och-äggetsituation"*, eftersom det ska väldigt mycket till för att få en busstrafik som är tillnärmelsevis turtät för att få anställda och boende att föredra den istället för bilen.

Ianspråktagande av åkermark

Det är viktigt att värna vår framtida livsmedelsförsörjning. Därför är vi tveksamma till att detaljplanen föreslår bostäder på före detta åkermark. Visserligen är marken planlagd som bostäder i gällande byggnadsplan och klassas därför inte längre som åkermark – men den är de facto möjlig att återställa och nyttja för odling. Nu vill vi inte omedelbart döma ut planen i detta avseende. För det första har vi inte lyckats tolka vilken areal det rör sig om. För det andra så uppfattar vi, om det inte rör sig om alltför stort område, att det finns tillräckliga argument för att ändå ta den i anspråk.

Teknisk försörjning – solceller!

Vi uppfattar situationen vad gäller uppvärmning som mycket god, med bergvärme och värmepumpar, men också direktverkande eluppvärmning. Allt detta är elberoende – vilket i och för sig inte är någon att säga om. Det innebär en stor flexibilitet inför framtiden, förutsatt att samhället förmår arr tillvarata de möjligheter som står till buds vad gäller produktion av el.

Vi anser att lokal energiproduktion genom nyttjande av i första hand solceller (produktion av el) och i andra hand solpaneler (produktion av varmvatten) bör utredas – och givetvis komma till stånd. Det är förvånande att planbeskrivningen inte ens antyder möjligheterna!

Resultatet bör såväl påverka nya byggnaders gestaltning (riktning, takutformning etc) som visa vilka möjligheter det finns att nyttja befintliga byggnaders tak – och även markyta! Med tanke på den vikt som – med rätta! - läggs på byggnaders – och för den delen hela Solbergas – karaktär och gestaltning så kan detta givetvis bli en grannlaga uppgift. Det är ändå värt att göra!

Slutord

Som vi inledningsvis anförde är vi i stort sett positiva till detaljplaneförslaget. Föreslagen ny bebyggelse är väl gestaltad och anpassad till områdets karaktär och befintlig bebyggelse. Anpassningen till landskapsbilden är väl genomförd och god hänsyn tas till naturvärden.

Vi önskar dock att det vi ovan anført om kommunikationer, åkermark och teknisk försörjning tas i beaktande. Det förstnämnda, kommunikationer, är givetvis att göra något åt på kort sikt. På längre sikt kan man dock önska bättre kollektiva förbindelser – vilket ytterst beror på politiska överväganden. Beträffande åkermarken har vi som sagt inte tillräckliga fakta för att ha någon bestämd uppfattning om. Beträffande teknisk försörjning menar vi att det som ett minimum möjligheten att nyttja solceller ska utredas – och komma till stånd!

Södertälje den 24 mars 2026

Naturskyddsföreningen i Södertälje-Nykvarn

Kerstin Karlsson
remissansvarig Järna Hölö Mölnbo
kerstin.solklar@gmail.com, 0706-371127